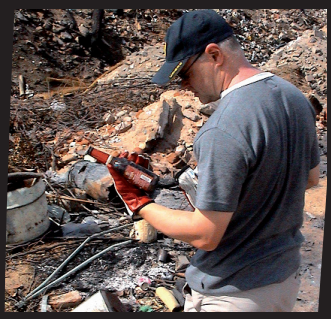
2010

VÄNERSBORG OMARURU

Partnerskapssamarbete med historiska band

PARTNERSKAPSORTER VÄNERSBORG – OMARURU

Vänersborgs kommun har sedan 2001 bedrivit ett unikt samarbete med staden Omaruru i Namibia. Gemensamma historiska band ledde fram till att en avsiktsförklaring om partnerskap undertecknades 2001.

Med medel från ICLD (Sida) har Vänersborgare och Omarurubor fått möjlighet att utbyta kunskap och erfarenheter inom ramen för olika projekt. Miljövård, pedagogik, ledarskap inom sport, kvinnors möjligheter till egen försörjning, musik och Aids är exempel på några samarbetsområden. Projektens syfte har varit att stärka den lokala demokratin och bekämpa fattigdomen.

Flera namibiska och svenska ungdomar har varit engagerade i samarbetet och resorna har gett dem omvälvande upplevelser från möten med andra unga i en annan världsdel, med helt olika levnadsvillkor.

1991 Ett samarbete inleds mellan Vänersborgs museum och Nationalmuseet i Namibia.

1995 Museerna gör en utställning tillsammans.

2001 Vänersborgs kommun får besök av tre politiker från Omaruru och en avsiktsförklaring om samarbete undertecknas.

2002 Samarbetets möjligheter undersöks i en förstudie.

2003 Första projektet Axel startar.

...MED HISTORISKA BAND

Vänersborg och Omauru har en historisk koppling från mitten av 1800-talet. Vänersborgaren Charles John Andersson var en av seklets mest omtalade upptäcktsresande som skrev uppskattade reseskildringar från expeditioner i södra Afrika. En bortglömd karta som hittades 2007 bevisar att Andersson kände till de mäktiga Victoriafallen tre år innan engelsmannen Livingstone gjorde sin berömda upptäkt!

Charles John Andersson banade väg för en mindre svensk ”emigrantvåg” till Afrika. Under 1870-talet var svenskar den största gruppen européer i sydvästra Afrika varav många kom från just Vänersborg.

En av Vänersborgarna som ville pröva lyckan i Afrika var Axel Eriksson. Han var 19 år när han lämnade hemstaden för att bli kompanjon med Charles John. När denne efter en kort tid dog följde Axel Eriksson i hans fotspår och byggde så småningom upp en betydande handelsstation som ligger till grund för staden Omaruru.

Axel Eriksson var också en duktig ornitolog. Han samlade tusentals fåglar varav han skickade ett stort antal till Vänersborg. Han samlade också insekter, däggdjur, fågelägg och etnografiskt material.

1885 stod Vänersborgs museum klart och tre år senare invigdes fågelutställningen som står kvar där än idag. Den är en av världens största fågelsamlingar från sydvästra Afrika.

Axel Eriksson

NAMIBIA

Folkmängd: 2 miljoner

Språk: 11 inhemska, engelska är det officiella språket, Afrikaan är det vanligaste.

Huvudstad: Windhoek

Stadsskick: Republik

Valuta: Namibiska dollar

Namibia ligger i sydvästra Afrika med Sydafrika, Botswana och Angola som grannar. Till ytan är det ungefär dubbelt så stort som Sverige med en befolkning på 2 miljoner invånare, varav de flesta bor i norra delen av landet. Landskapet består till stora delar av öken och torr savann. Det regnar mycket lite och landet har över 300 soldagar per år.

Mellan 1884 och 1920 var Namibia en tysk koloni. Därefter tog Sydafrika över och styrde fram till 1990 då det förklarades självständigt. Det sydafrikanska rasåtskillnadssystemet, apartheid, rådde även i Namibia och än idag är det ett land med stora sociala och ekonomiska klyftor mellan svarta och vita. Exempelvis äger den vita minoriteten 90 procent av all användbar jordbruksmark i landet.

OMARURU

Omaruru är en liten stad som ligger omkring 20 mil nordväst om landets huvudstad Windhoek. Staden har ungefär 12 000 invånare och är som många städer i Namibia starkt segregerad. I centrum bor främst vita ättlingar till tyska kolonialister.

De allra flesta svarta bor i förorten Ozondje dit de var hänvisade under apartheidtiden. Många bor också i utkanten av Omaruru i kåkstaden Hakahana som har dåliga sanitära och sociala förhållanden. De flesta av Hakahanas invånare saknar arbete och godtagbart boende.

	Omaruru	Vänersborg
Förväntad medellivslängd	48 år	81 år
Spädbarnsdödlighet	47 av 1 000	3 av 1 000
Andel av befolkningen med tillgång till rent dricksvatten	87%	100%
Andel av befolkningen med tillgång till egen eller delad toalett	50%	100%
Elkonsumtion per invånare och år	1260 kWh	15 687 kWh
Bruttonationalinkomst per invånare och år	2 990 USD	42 060 USD
Antal telefonabonnemang per 1000 invånare	206	1 743
Antal Internetanvändare per 1000 invånare	37	736

Sifforna är medeltal för respektive land. Källa: Världsbanken

PROJEKT 2001-2010

Vänersborg och Omaruru har samarbetat kring en rad olika områden sedan starten 2001. Här är en kortfattad presentation av de olika projekten.

AXEL 2003 - 2004

Det första projektet som genomfördes var projekt Axel. Det bestod av två delar:

- Hållbar vattenförsörjning
- Miljövård - renhållning och deponi

AURONA 2004 - 2005

Projektet döptes efter en liten pojke i Omarurus fattigaste del Hakahana. Han sågs som en symbol för att ett lyckat samarbete skulle ge honom en bättre framtid. Aurona bestod av tre delar:

- Fördjupad demokrati och öppenhet
- Miljövård - miljöledning, miljöutbildning och deponi forts.
- Kvinnors kraft och resurser - förbättrade förutsättningar för självförsörjning

THE GOOD CIRCLE
2006 - 2007

- Koll på papper och pengar - förbättrade administra rutiner
- Kvinnors kraft och resurser forts.
- Miljökonsekvensbeskrivning över fördämning i Omaruru River
- Utveckling av föreningsliv, ledarskap och idrottande ungdom

HUMAN RESOURCES
2007-2008

- Nå marknaden (forts. på Kvinnors kraft)
- Ung demokrati

MUTUAL SATISFACTION
2008-2009

- Samordning och utveckling av HIV-förebyggande insatser
- Musik, ett sätt att göra sin röst hörd

CROSSING HORIZONS
2009-2010

Projektet är en fortsättning på samarbetet mot HIV från föregående år.

2010 inleds ett nytt projekt med fokus på krishantering. Inom projektet ska bland annat riskanalyser genomföras, räddningstjänsten förbättras, och metoder för psykosocialt omhändertagande tas fram. Klimatförändringarnas nya förutsättningar kommer att finnas med som en röd tråd i arbetet.

HIV-FÖREBYGGANDE ARBETE I OMARURU

HIV och Aids är ett mycket stort problem i Namibia. Till landets värst drabbade områdena hör Erongo där staden Omaruru ligger. Medvetenheten om Aids har ökat markant bland befolkningen sedan 2002, men viljan att testa sig är fortfarande låg vilket beror på att det finns en stor rädsla för att bli utfryst ur samhället som HIV-smittad. Detta hindrar att information når ut om hur sjukdomen sprids.

När projektet ”Kvinnors kraft och resurser” genomfördes fick Vänersborgs kommun en djupare inblick i hur Aids drabbar familjer i Omaruru. Det är till exempel vanligt att barn tvingas sluta skolan och bli familjeförsörjare när familjemedlemmar dör i sjukdomen.

2008 inledde Vänersborg och Omaruru ett HIV-förebyggande projekt. Det handlade om strategier för förebyggande arbete, om psykosocialt omhändertagande, och om en utbildning för gymnasieungdomar i ämnet HIV - sex och samlevnad. Projektet resulterade bland annat i att stödgrupper för HIV-smittade startades.

Hösten 2009 åkte en deligation från Vänersborg till Omaruru för att fortsätta arbetet. Projektnamnet den här gången var Crossing Horizons.

Ungefär 200 000 människor är smittade av HIV-viruset i Namibia. Det innebär att över 15 % av den vuxna befolkningen och 14 000 barn har HIV. Över 66 000 namibiska barn har förlorat en eller båda sina föräldrar i epidemin.

UNAIDS Report on the global AIDS epidemic 2008

ÖMSESIDIGT ARBETE

Partnerskapet är ett led i Vänersborgs kommuns strävan mot ökad internationalisering och samarbetet bygger på ömsesidig respekt för varandras kunskap och erfarenheter. Även detta har en historisk grund då de svenska emigranterna på 1800-talet i Namibia arbetade sida vid sida med lokalbefolkningen.

Att möta en främmande kultur med andra förutsättningar är en omvälvande upplevelse oavsett om man kommer från Omaruru eller Vänersborg. Det skapar en stark gemenskap och därmed bättre samarbetsförmåga.

Samarbetet innebär att båda parter förmedlar och lär ut det de är bra på. De senaste projekten har haft hög grad av ömsesidighet. Vänersborgarna har lärt mycket av Omarurus musikaliska traditioner och om Hivförebyggande undervisning.

Omaruruborna har i sin tur fått kunskap om sådant som svenskarna har längre erfarenhet av, till exempel samordning och koordinering av kommunalt arbete.

TVÅ PERSPEKTIV PÅ PARTNERSKAPET

MIKE TJIRARE, BORGMÄSTARE I OMARURU:

- The mutual municipal partnership between towns, inspired, guided and based on mutual respect and equality has its foundation in our common rich and strong history of peaceful co-existence, trade, exploration and knowledge and skills sharing dating back to the 19th century.

Our current partnership is and should be seen in the context of North/South cooperation, with emphasize on the creation of new innovation technologies and systems and the sharing of knowledge and skills to the benefit of all our communities.

This indeed makes it imperative that the twinning-ship between our institutions grow beyond the walls of our institutions and embrace and be embraced by both our communities. It should expand and grow to the extent where it opens and creates opportunities in both our towns, countries and indeed the entire sub-regions for our formal and informal business sectors, government and non-governmental institutions and community based organizations, for cooperation in trade, skills and knowledge exchange and transfer.

This means that we should relentlessly be innovative at all times to venture into new areas of cooperation in order to further cement and grow the partnership.

In short it should grow to become a partnership between our two communities and nations.

Mike Tjirare

LARS-GÖRAN LJUNGGREN, KOMMUNALRÅD I VÄNERSBORG:

- Partnerskapet med Omaruru har gett goda möjligheter att visa upp vår gemensamma historia för våra invånare.

Flera tjänstemän, förtroendevalda och gymnasieelever har fått fantastiska möjligheter till kompetensutveckling genom att de har fått tillämpa sina kunskaper på nya situationer och nya miljöer.

Projekten har varit ömsesidiga och en integrerad del av det pågående utvecklingsarbetet i de båda kommunerna.

Samarbetet har gett goda resultat och bestående avtryck i både Vänersborg och Omaruru. Inte minst har det gett oss nya perspektiv på våra liv.

Lars-Göran Ljunggren

ICLD

Samarbetet mellan kommunerna finansieras helt och hållet av organisationen ICLD (Internationellt Centrum för Lokal Demokrati) som är knuten till Sida och SKL (Sveriges Kommuner och Landsting).

ICLD arbetar för att främja lokal demokrati och lokalt självstyre. Syftet är i förlängningen att bekämpa fattigdom och medverka till en rättvis och hållbar samhällsutveckling.

Vid FN:s millennietoppmöte år 2000 enades världens ledare om åtta **milleniemål**. Målen är att halvera världens fattigdom och hunger, att alla barn ska kunna gå klart grundskolan, att öka jämställdheten, att minska barnadödligheten, att minska mödradödligheten, att stoppa spridningen av hiv/aids och andra sjukdomar, att säkerställa en miljömässigt hållbar utveckling och att öka samarbetet mellan rika och fattiga länder kring bistånd, miljö, handel samt skuldavskrivning.

FORTSATT SAMARBETE

Omaruru och Vänersborg siktar på att fortsätta partnerskapet efter 2010. Grunden för samarbetet är att stärka den lokala demokratin och bekämpa fattigdomen.

Fattigdomsbekämpningen bygger på FN:s Milleniemål (se ovan) och framtida projekt planeras utifrån hur Namibia och Omaruru utvecklas.

2010 inleds ett nytt partnerskapsprojekt med fokus på krishantering, och med klimatförändringarna som en röd tråd i arbetet.

SAMARBETET VÄXER

Det kommunala partnerskapet har gett inspiration till fler insatser och samarbeten:

- Högskolan i Väst har tecknat ett samarbetsavtal med universitetet i Windhoek.
- Grund- och gymnasieskolor i Vänersborg har haft utbyte med skolor i Omaruru.
- En ideell förening Omarurugruppen i Vänersborg har bildats.
- Rotary, Lions och idrottsföreningar i Vänersborg har bidragit med skolböcker och idrottsutrustning.
- Vänersborgs kommun överlämnade 2009 en pensionerad brandbil till Omaruru.
- Två år tidigare skänktes efter förfrågan också en brandbil.
- Partnerskapet har varit förebild för flera andra svenska kommuners samarbete med orter i Namibia.

Samarbetet har också gett eko på högsta politiska nivå i båda länderna:

• Vänersborgs kommun har goda relationer med Namibiska embassaden i Stockholm. När Namibias president Pohamba var på besök i Sverige 2006 var Vänersborgs kommunalråd Lars-Göran Ljunggren en självskriven gäst.

• Namibias ambassadörer följer ortternas partnerskap och har deltagit i arbetet på plats i Vänersborg ett flertal gånger.

• Den svenska beskickningen i Windhoek är också en part som Vänersborgs kommun har regelbunden kontakt med.

BRANDÖVNING

Den 23 juni 2009 rullade brandbil 431 från Brålanda in i Omaruru. Två dagar senare var det dags för brandövning. Ett område vid en soptipp stacks i brand och stadens nybildade brandstyrka fick snabbt läget under kontroll till de tillskyndande åskådarnas stora förtjusning.

RESULTAT

Partnerskapsprojekten mellan Omaruru och Vänersborg handlar i första hand om erfarenhetsutbyte i gemensamma utvecklingsfrågor och inte om ekonomiska investeringar. Resultaten är därför oftast förbättringar av kommunens verksamhet.

Hållbarare vattenförsörjning
Omaruru arbetar nu mer aktivt med att hushålla med stadens vatten. I Vänersborg har vår egen syn på Vänern som vattenresurs aktualiserats.

Miljökonsekvensbedömning
En hållbar strategi för hur Omaruruflodens vatten ska användas har utvecklats. Vänersborgs kommun har fått värdefulla kunskaper för miljökonsekvensbedömning i Vänersborg.

Miljövård
Omaruru har fått förslag på hur den egna renhållningen och deponin kan förbättras.

Håll Omaruru rent
En årlig skräpplockardag engagerar över 100 kommuninvånare. Omaruru har därigenom blivit renare och mer attrakiv för nya invånare och turister.

Koll på papper och pengar
Projektet gjorde Omarurus kommunförvaltning mer transparent och startade regelbundna möten mellan handelskammaren och kommunledningen. Ett förändringsarbete påbörjades med att vässa de administrativa rutinerna. Projektet ledde också fram till Omaruru kommuns vision och mål - Mission and Vision.

Kvinnors egenmakt
har ökat framförallt i de mest utsatta områdena. Genom stöd och handledning når det egenproducerade konsthantverket ut till en ökande turism. För första gången samarbetar de olika etniska grupperna med varandra.

Nya marknadsplatser
Kommunledningen och tekniska kontoret i Omaruru har fått ett projekteringsunderlag för utveckling av handeln i centrum.

Ungdomsinflytande
Barn och ungdomar i Omaruru har organiserat sig för ökat inflytande. I kåkstaden Hakahana finns utbildade ungdomsledare som arrangerar meningsfulla fritidsaktiviteter. Ungdomsråden i Vänersborg och Omaruru lärde av varandra.

Musikprofilering
Båda städerna har stärkt sin profil som musik- och kulturcentrum i sina regioner samtidigt som musiker har fått utbyte av varandra. Första CD:n, ”Mutuality”, med lokal musik producerades i Omaruru och i Vänersborg. CD:n används som del av kommunernas marknadsföring.

Främjad hälsa
Genom utveckling och koordinering av HIV-förebyggande insatser är de lokala åtgärderna nu fler och mer resurseffektiva än tidigare. Pedagogiska metoder i Omaruru påverkar samlevnadsundervisningen i Vänersborg.

MER OMARURU

LÄNKAR

Omarurugruppen
www.omaruru.se

Omaruru the creative centre
www.omaruru.na

Vänersborgs museum
www.vanersborgsmuseum.se

Vänersborgs kommuns hemsida
www.vanersborg.se
se *Internationellt samarbete*

ICLD
www.icld.se

Om millenniemålen
www.millenniemalen.nu

Mailadress till kvinnor som
arbetar med hantverk i Omaruru
nawanawaart@omaruru.na

Namibiska ambassaden
www.embassyofnamibia.se

Exportrådet i Namibia
www.swedishtrade.se

Afrikagrupperna
www.afrikagrupperna.se/namibia

Lonely Planet
www.lonelyplanet.com/namibia

SKL
www.skl.se
se *EU och internationellt*

BOKTIPS

Handelsfursten av Damaraland
Peter F Johansson

Namibia
Lonely Planet

På andra sidan tystnaden
André Brink

Fotograf: Olle Gustafsson

KONTAKT

Internationell samordnare
Vänersborgs kommun, Sundsgatan 29, 462 85 Vänersborg
Tfn. 0521-72 23 93
www.vanersborg.se

Vänersborgs kommun